

Păcatul Cetății: O retrospectivă

21 martie 2009

Gili Cârstea

Istoria Comitetului de Studiu asupra cărții Păcatul Cetății,
concluziile lui și implicațiile asupra doctrinei noastre despre sanctuar

În urmă cu 15 ani, Comitetul Uniunii Române a decis organizarea unui grup de studiu care să analizeze cartea Păcatul Cetății, pe care unii o vedeau ca o amenințare la adresa doctrinei bisericii.

Astăzi doresc să rememorez istoria acelor zile, să ofer cititorilor acestei cărți perspectiva mea despre felul în care s-au desfășurat întâlnirile noastre de studiu, și cum s-a ajuns la concluziile acestor dezbateri, publicate în Curierul Adventist (iulie 1995), sub titlul: „RAPORTUL Comitetului de Studiu asupra cărții Păcatul Cetății.”

Nu am avut niciodată intenția să public o astfel de carte. Totul a început la o oră de rugăciune organizată la un viitor sediu al televiziunii adventiste, aflat atunci în construcție. Eram în plin șantier, arhitectul Lucian Nicolau făcând risipă de talent în realizarea decorului, cu care Fănel, fratele meu, abia reușea să țină pasul. Pregăteam un grup de tineri pentru viitoare emisiuni, iar subiectele de studiu erau legate de întreita solie îngerească în lumina sanctuarului și a soliei 1888.

În urma acestor întâlniri de studiu, câteva persoane și-au exprimat dorința să pun pe hârtie subiectele principale dezbătute acolo, spre a folosi și altora. Ideea mi s-a părut interesantă, și m-am apucat de treabă. Curând au fost gata 17 articole, scrise într-o anumită ordine logică, pe care le-am oferit participanților la acele ore de rugăciune. La câteva luni, am primit un telefon de la cineva din grupul nostru de studiu, în care eram întrebat dacă sunt de acord ca aceste articole să fie publicate sub formă de carte. Așa s-a ajuns la apariția și publicarea cărții Păcatul Cetății.

În acea perioadă, eu lucram la Uniune, ca voluntar. Eram un fel de asistent al fratelui Aron Moldovan, colaboram la pregătirea unei reviste a Asociației Pastorale. Când a apărut cartea, am oferit câte un exemplar fiecărui membru al Comitetului Uniunii.

Reacțiile au fost favorabile, în general. Fratele Forray, fratele Buciuman și fratele Dima au avut cuvinte de apreciere și încurajare, chiar dacă dânsii nu erau de acord cu tot ce susțineam eu în carte. Doreau să spună că respectă credința care vine din studiu personal, că aceasta este calea corectă de a avea un popor informat și conectat la adevărurile adventiste.

Fratele Bocăneanu (secretarul Uniunii), a păstrat o distanță oficială fină, dar nu mi-a reproșat niciodată, personal, că poziția prezentată în Păcatul Cetății ar fi eretică, lucru pe care eu l-am interpretat ca fiind o aprobare tacită. Doar fratele Moldovan, „șeful” meu, m-a acuzat că trag prea tare de o latură a căruței, și risc să o răstorn – „căruța” fiind doctrina noastră despre sanctuar.

Doctrina o cunoșteam și eu, deoarece sunt născut în biserică, și eram un avid cercetător al sanctuarului încă de atunci. Eram la curent cu tensiunile din anii 50 legate de QOD și protestul fratelui Andreasen, și urmărisem atent Glacier View din anii 80, legat de propunerile teologice ale lui Desmond Ford.

Părerea mea era că acea „căruță” era de mult timp răsturnată pe o parte, și că trebuia repusă pe cele patru roți, dacă doream să o vedem mișcându-se în direcția intenționată de Fabricant. În prezent, „căruța” sanctuarului stă încă răsturnată pe două roți, și de aceea nu mai prezintă interes pentru generațiile tinere, mai ales că teologii noștri au înscris-o demult în programul „Rabla.”

Cea mai puternică încurajare a venit din partea președintelui de atunci al Uniunii, fratele Nelu Dumitrescu. Nu era în țară când am distribuit eu cartea la Uniune, și de aceea am lăsat un exemplar pe biroul dumnealui. Când s-a întors din străinătate, m-a chemat și mi-a spus că imediat cum a văzut titlul și autorul a știut că este „o bombă” care trebuie luată în serios.

La câteva zile, m-a chemat din nou și mi-a arătat un teanc de cărți Păcatul Cetății. Le cumpărase pe banii dânsului (cartea se vindea la Seminarul Teologic de către secretara de acolo, care aprecia subiectul), spre a le oferi prietenilor lui. Mi-a spus că vineri seara a stat acasă, deși era programat să vorbească la una dintre comunitățile noastre din București, spre a citi cu atenție, unele capitole de câteva ori la rând. Mi-a spus că este cu totul de acord, și că va face demersuri ca Păcatul Cetății să capete expunerea de care biserica are nevoie.

Am crezut că dorește să fie amabil cu mine, dar nu a fost așa. Curând un prieten seminarist mi-a spus că este mare agitație la școală, că totul a început când fratele Dumitrescu a prezentat seminariștilor cartea și a spus: „Cumpărați această carte și citiți-o; ea vă va schimba complet experiența pastorală.”

Dar alți profesori de acolo nu erau, se pare, la fel de încântați. Cei mai mulți fuseseră educați și predau deja sub impresia teologiei QOD, susținută puternic de personalități marcante ale academiei adventiste precum George R. Knight, care tunau și fulgerau împotriva soliei 1888.

Unii profesori încercau să stopeze entuziasmul cu care seminariștii cumpărau cartea, ironizându-mă cu afirmații de genul: „I-a cumpărat mămica un calculator personal, și nu știe ce să facă cu el. S-a gândit să scrie o carte.”

Nu știu nici astăzi la inițiativa cui s-a decis constituirea Comitetului de Studiu, dar este cert că nu la sugestia președintelui Uniunii, sau a secretarului ei, Adrian Bocăneanu.

Comisia a fost alcătuită din profesorii de la Seminar: Alexandru Breja, Dezideriu Faluvegy, Gabriel Golea, Florin Lăiu, Adalbert Orban. Întâlnirile s-au desfășurat sub patronajul Uniunii, reprezentată de fratele Aron Moldovan, și au avut loc în biroul președintelui. La câteva întâlniri a participat și Valentin Dănăiață, iar la una dintre ele a fost invitat și Edi Constantinescu, pe atunci pastor la comunitatea Dynamis.

De la prima întâlnire am înțeles imediat că fratele Orban – decan al Seminarului în acel timp – este sufletul Comitetului. El era moderatorul și, s-a dovedit ulterior, cel mai înverșunat oponent al pozițiilor exprimate în cartea mea. Exemplarul lui era subliniat, colorat și marcat extensiv, în contrast cu ceilalți membri ai Comitetului, care dădeau impresia că nici măcar nu au citit cartea.

Mă așteptam ca discuțiile să se desfășoare într-un spirit mai inchizitorial, datorită unui incident petrecut chiar înainte să înceapă prima ședință de lucru a Comitetului. Eram în holul Uniunii, așteptând să vină ora stabilită. Un frate din Comitetul Uniunii, unul dintre cei care nu prea simpatizau solia 1888, s-a apropiat de mine și m-a salutat. M-a rugat să fiu cinstit și să recunosc în fața fraților că nu mai cred în doctrina sanctuarului, că nu este frumos să încerc să-mi salvez pielea (calitatea de membru) prin minciuni.

Am fost uimit de o asemenea propunere, deoarece Păcatul Cetății este o puternică demonstrație că eu chiar cred doctrina sanctuarului. I-am cerut explicații, și mi-a spus că dânsul a stat de vorbă recent cu doi dintre prietenii mei apropiați, care i-au spus că eu nu mai cred de doi ani doctrina sanctuarului. Nu a vrut să spună care sunt acei doi prieteni ai mei.

Nu avea cum să fie așa, deoarece prietenii mei știau bine atunci – și pot vedea și astăzi – că eu cred și susțin doctrina sanctuarului.

Am înțeles din recomandarea lui că se va urmări confirmarea faptului că atac doctrina sanctuarului, ca să se poată lua măsuri împotriva mea.

Nu a fost așa. Discuțiile s-au desfășurat cu demnitate și respect. Niciodată nimeni nu m-a acuzat de erezie sau depărtări majore de la teologia adventistă. Nu au existat enervări sau pierderea răbdării la niciunul dintre membrii Comitetului, cu excepția ultimei ședințe; care nu trebuia să fie ultima, după cum se stabilise de comun acord (voi reveni cu detalii).

Mi s-a dat cuvântul ori de câte ori am dorit să intervin, să lămuresc sau să clarific ceva, și nu îmi amintesc să fi fost întrerupt sau împiedicat să spun ceea ce am de spus, așa cum se obișnuiește în astfel de situații.

Nu știu, poate s-a întâmplat așa datorită unei declarații făcută de fratele Orban la începutul primei ședințe, când a spus: „Fraților, trebuie să ținem cont și de faptul că președintele [Uniunii, fr. Nelu Dumitrescu, și el profesor la Seminar în acel timp], susține pozițiile prezentate în această carte.”

Vă imaginați ce gură de aer proaspăt a însemnat pentru mine această declarație!

Așa au început discuțiile, conduse din subiect în subiect de pe o listă a fratelui Orban. În prima întâlnire am discutat mai tot timpul despre realitatea unui sanctuar în cer. Este acolo o clădire, sau nu? Este cerul real, un loc material pe care să-l considerăm locuința lui Dumnezeu, sau nu? Mie mi se păreau irelevante aceste subiecte, dar am participat.

Fratele Faluvegy mă întreba cu ce m-ar deranja dacă ar exista în cer o clădire numită sanctuarul. Am spus că nu m-ar deranja deloc, atâta timp cât în sanctuarul ceresc vedem realitatea planului de mântuire, ca și în sanctuarul pământesc. Pentru noi, pământeni, sanctuarul este o pildă despre cum acționează Dumnezeu în favoarea păcătoșilor. Să te ții de ritualuri care nu au niciun impact asupra vieții credincioșilor, sau asupra mării controversate, mie mi se părea o pierdere de timp. Frații recunoșteau că în Apocalipsa avem un limbaj metaforic, dar nu se puteau desprinde ușor de descrierea literală a Noului Ierusalim. Eu insistam că scopul acelei descrieri este de a identifica biserica, trupul colectiv al lui Hristos.

A doua întâlnire a fost mai folositoare, deoarece a fost abordat subiectul templului ca locuință a lui Dumnezeu în noi. Discuția a început de la un incident hilar, dacă nu ar fi trist și rușinos, la acel nivel. Un frate profesor m-a întrebat de unde am scos eu ideea că scopul lui Dumnezeu a fost mereu să locuiască în ființele create.

Am rămas fără cuvânt. Și a fost bine, deoarece am avut timp să mă gândesc ce să spun. Între timp, dânsul continua să explice că această idee este nouă pentru el, că nu a găsit-o la niciun autor de renume, nici chiar la teologi adventiști specializați în acest subiect, precum fratele Andreasen, și că, după câte înțelege dânsul, acesta ar fi fundamentul întregii cărți. Ceea ce era adevărat.

Când mi s-a dat cuvântul am întrebat unde a găsit dânsul așa ceva în cartea mea. A început să caute, și după un timp destul de lung a găsit. A început să citească pasajul din DA 161. Când a terminat, l-am întrebat dacă nu a observat ghilimele și referința din cea mai prestigioasă carte a sorei White, Hristos Lumina Lumii. Fratele a roșit puternic, iar moderatorul a schimbat imediat subiectul, evident jenat de situația incredibilă în care se împotmolise colegul lui.

Acea întâlnire a fost extrem de interesantă. Parcă nu se mai urmărea punerea mea la colț, ci doar cercetarea unor teme ce păreau noi și captivante. Nimeni nu nega intenția lui Dumnezeu de a locui în templul inimii. Insistența dâșilor era că acest aspect este secundar, că nu trebuie să umbrească scopul primar al curățirii sanctuarului, adică eliberarea universului de păcat și de păcătoși. Eu întrebam: Cum se face aceasta, dacă nu printr-o lucrare la nivel de individ?

La sfârșitul ședinței fratele Orban a făcut o propunere membrilor comitetului, și a cerut un aviz din partea lor. El dorea să continuăm aceste ședințe de studiu, în formula prezentă (adică eu și fratele Moldovan, alături de profesorii de la Seminar) chiar și după ce se încheie analiza cărții Păcatul Cetății. Explicația lui a fost că dezbaterile acestor subiecte a fost o experiență folositoare pentru el personal, și că se simte atras pentru continuarea lor pe o bază regulată; lunar, dacă s-ar putea.

Cei mai mulți au dat din cap aprobator, deși mă îndoiesc de faptul că aveau vreun interes pentru astfel de subiecte, după felul naiv în care abordau unele teme, vitale pentru mine. Afară de frații Orban și Moldovan, doar Florin Lăiu era realmente ancorat în aceste subiecte. Ceilalți erau spectatori, iar unii chiar batjocoritori fini, precum fratele care spusese că nu am avut ce face cu calculatorul și m-am apucat să scriu cărți.

Așa cum am spus, la una dintre ședințele noastre a fost invitat și Edi Constantinescu. Nu am înțeles de ce l-au invitat, și nu știam la ce să mă aștept. Dar am fost plăcut surprins de intervențiile lui. Totdeauna când cineva încerca vreo construcție mai specială, sau îmi puneă în gură lucruri pe care nu le credeam, ca să mă provoace, Edi intervenea și clarifica lucrurile, nelăsându-i să mă hărțuiască prin astfel de tehnici pe care eu nu le stăpâneam. Îmi sună și acum în urechi expresia cu care intervenea el: „Nu, eu nu cred că Gili a vrut să spună așa ceva...”

Trebuie să recunosc, spre onoarea lui și pentru consecvență, că Edi a fost alături de mine total la acea întâlnire, și nu i-a fost frică de consecințele poziției lui, cu toate că nu împărtășește credința mea despre sanctuar și 1888. Nu eram prieteni apropiați, și nu avea alte interese. Era doar corect.

La una dintre întâlniri, Florin Lăiu a făcut mare risipă de tehnici lingvistice și autoritate academică spre a mă lămuri că Ezechiel 28 nu are de-a face cu Satana, ci cu împăratul Tirului. Se pare că eram cam bulversat, și se vedea pe fața mea acest lucru, deoarece Valentin Dănăiață a ținut să mă calmeze, la ieșire, pe hol, să nu iau prea în serios tot ce se discută acolo. El spunea că folosind o anumită filosofie și puțină îndemânare, orice adevăr poate fi răsturnat și reinterpretat.

Fratele Golea îmi reproșă că „fabricația” mea nu are instrumente de analiză, și prin urmare teologiei nici nu își pierde timpul cu așa ceva. Cred că avea dreptate, deși nu înțelegeam de ce ne aflăm acolo, pierzând timpul prețios. Eu nu am scris acel material pentru teologi. Constatasem, din proprie experiență, că poporul nostru nu știe nimic despre istoria zbuciumată a soliei 1888, și doream să pun în

mâna oamenilor o introducere, un slab început în acest domeniu complet străin de experiența bisericii.

Am promis să explic de ce ultima ședință a fost ultima, deși nu era în program să fie ultima. În acea ședință subiectul de pe lista fratelui Orban era natura umană a lui Hristos. Ne-am învățat câteva minute în jurul scrisorii sorei White către Becker, și se părea că există unanimitate printre frați că natura umană a lui Hristos a fost aceea dinainte de cădere. Dar când a ajuns cuvântul la Florin Lăiu, el a spus răspicat că aici el este de partea mea.

A început un schimb violent pe această temă, în care eu am fost complet neglijat. Parcă nici nu eram prezent. Dar nici eu nu mi-am dat silința să intervin. Eram spectator la un meci din liga campionilor, un meci în care se punea pasiune, chiar patimă uneori, și era indicat să-mi văd de treabă. Niciodată nu se mai întâmplase să avem atâta tensiune în biroul președintelui. Realmente se produceau scânteii în duelul dintre Florin și fratele Orban.

La un moment dat, fratele Orban se ridică în picioare, evident enervat, pune ambele mâini pe masă într-un gest care anunța o declarație importantă, și spune: „Fraților, noi l-am chemat aici pe acest om să-l corectăm, dar se pare că noi înșine avem probleme serioase de înțelegere. Din acest moment consider încheiată această serie de ședințe. Nu are rost să continuăm, în situația creată.”

S-a lăsat o tăcere apăsătoare, și ne-am despărțit. A rămas, așa cum fusese convenit la început, ca dânsii să scrie un Raport despre întâlnirile noastre, iar eu să scriu un alt raport, ambele urmând să fie publicate în Curierul Adventist. (Ele pot fi citite pe situl nostru, pe pagina „Cuprins” a cărții Păcatul Cetății.)

Între timp, cineva a scris articolul „Calea Yoga și Păcatul Cetății,” care a fost multiplicat și oferit corpului pastoral oficial, de către Conferințe. Înainte ca Raportul Comitetului de Studiu să fie formulat, biserica știa deja, de la reprezentanții ei, că Păcatul Cetății este New Age. Nu știu exact cine a scris acest articol - câțiva pastori dintre prietenii mei spuneau că autorul este pastorul Valentin Rusu - dar știu sigur cum a fost el primit de conducerea Conferinței Muntenia: Cu brațele deschise. A fost multiplicat și așezat în mapa fiecărui angajat venit la adunările pastorale periodice ale Conferinței, deși știau că întâlnirile noastre de la Uniune nu se încheiaseră, și deci ar fi fost potrivit să aștepte poziția teologilor și Conducerii Uniunii.

Sigur că pastorii s-au grăbit să anunțe comunitățile că biserica dezaprobă cartea, care conține panteism și New Age. Fratele Vasilescu a citit la Labirint fragmente lungi din acel articol, cu o vehemență de care doar dânsul este în stare, avertizând pe oameni să nu se atingă de noua carte.

Uniunea și Seminarul au susținut tacit această manieră de lucru. Dacă doreau să se delimiteze de articolul „Calea Yoga și Păcatul Cetății,” ar fi trebuit să ceară pastorilor respectivi să dezmintă că aceea este poziția bisericii. Nu au făcut-

o, lăsând biserica să creadă că susțin acuzațiile articolului. Când a apărut Raportul în Curier, lumea știa deja că Păcatul Cetății este yoga și nu merită citită.

Acum, câte ceva despre Raportul Comitetului de Studiu, așa cum a fost el publicat în Curier.

În afară de micile șicane referitoare la interpretarea unor versete biblice, Raportul nu a descoperit panteism și New Age în carte. Dar el comite o gravă eroare, premeditată și calculată să stârnească neîncrederea cititorilor în subiectele cărții. Iată ce spune Raportul:

„Discuțiile noastre (frățești și amicale!) cu autorul au relevat că el n-a avut intenția de a lovi sau de a afirma unele lucruri vecine cu erezia. Dar adesea, între intenție și limbajul efectiv folosit, este o distanță considerabilă, o anumită prăpastie logică. Din afirmațiile autorului reținem că, în carte, unele lucruri au fost spuse în mod expres exagerat pentru a șoca pe cititor, în vederea unei treziri spirituale. Ne temem de efectele secundare ale unui asemenea șoc. Pentru unii ar putea fi fatale.”

Aceasta este o afirmație gravă, construită pe o torsionare serioasă a cuvintelor mele. Fratele Breja m-a întrebat pentru care motiv am folosit în carte dramatizări sau dialoguri imaginare, precum cel de la începutul capitolului 14, Părtași de natură divină. Am răspuns că aceasta mi se pare o tehnică literară legitimă, atunci când dorești să punctezi un adevăr abstract, mai greoi pentru audiența căreia te adresezi. Am dorit să atrag atenția cititorului, să-i stârnesc interesul pentru lista lungă de citate din sora White despre părtașia cu natura divină, pe care altfel nici nu se obosea să o parcurgă.

De aici dâșii au tras concluzia că am spus lucruri exagerate spre a produce trezire spirituală. Trist. Eu nu cred în asemenea metode copilărești, și nu le-am folosit niciodată, deoarece cred cu tot sufletul că solia trimisă de Dumnezeu poporului nostru în 1888 are puterea de a produce trezire spirituală, atunci când va fi lăsată să ajungă la popor. Ea nu are nevoie de artificii de limbaj sau contexte extravagante pentru a impresiona pe cineva. Pe mine m-a convins prin simplitatea magnifică în care se prezintă.

Solia spune: „Pentru toate apostaziile, confuziile, nerealizările și nelegiuirile voastre, există o singură soluție: Pofțiți la Nuntă.” Iar pentru cei care se simt mai familiari cu formulele, iat-o pe cea a soliei 1888: „Omenesc+divin=fără păcat.” Ea decurge din declarația clară a Spiritului Profetiei: „Hristos a venit să ne facă părtași de natură divină, și viața Lui declară că omenescul unit cu divinul nu face păcat” (MH 180).

O altă poziție problematică a Raportului se află în pasajul următor:

„Un obicei destul de răspândit printre mânuitorii scrierilor sorei White este folosirea selectivă a unor citate al căror limbaj pare să zică ceea ce altele contrazic. Este grav că Mărturiile ajung să slujească interpretări hazardate. Și Ellen White

susține că templul sufletului trebuie curățit, dar nu că aceasta ar fi curățirea prevăzută în Dan. 8,14, Lev. 16 și Evrei 9,23.”

Știți pe cineva care nu folosește scrierile sorei White, sau orice alte scrieri, selectiv? Toți le folosim selectiv, când dorim să exprimăm un adevăr. Când nu le folosești selectiv, iar ele se contrazic evident, ajungi să nu mai crezi nimic niciodată. Acesta este un principiu fundamental în postmodernism, să nu ai nicio părere cu privire la doctrine.

Să luăm cazul Scripturii. Cronicarul spune într-un pasaj că Saul a fost omorât de Dumnezeu, iar în alt pasaj spune că s-a sinucis, aruncându-se în sabia lui. Unii rezolvă simplu, așa cum spunea un cărturar adventist român: „Eu le cred pe amândouă.” Se referea la faptul că Dumnezeu i-a luat mințile, și deci are o parte de vină în moartea lui Saul.

Eu nu cred că Dumnezeu i-a luat mințile, deoarece Saul și-a pierdut singur mințile, printr-o viață de continuă opoziție față de călăuzirea divină. El singur s-a despărțit de Dumnezeu, prin refuzul persistent de a merge pe căile neprihănirii. Alegând să meargă la Endor, el a sigilat pentru totdeauna starea de conflict cu Dumnezeu, și astfel a trebuit să fie lăsat în pace. „Cei ce se alipesc de idoli deșerti îndepărtează îndurarea de la ei” (Iona 2:8). „Efraim s-a lipit de idoli; lăsați-l în pace” (Osea 4:17).

Raportul se complăce un pic în delicia ironiei fine, sugerând că mă ascund, de frica pedepsei, în spatele Maestrului din Nazaret și a martirului Ștefan:

„Autorul s-a pus la adăpost în imaginea martirului Ștefan și în postura Maestrului din Nazaret – un laic neșcolit și controversat – ambii respinși pentru același mesaj...”

Cititorii Raportului publicat în Curier nu cred că au înțeles ce caută aici acele puncte puncte de la sfârșitul frazei. Raportul, în original, spunea aici că, eu fiind fiu de pastor, îmi caut un loc printre profeți. Dar redactorul de la Curier, fr. Bocăneanu, a tăiat acea porțiune, considerând-o nepotrivită.

Oricum, cu intenție sau nu, mi-a prins bine ideea de „a mă pune la adăpost” în postura martirului Ștefan; am fost tratat infinit mai bine decât el. Ștefan a fost ucis cu pietre doar pentru o singură propoziție, că Dumnezeu nu locuiește în case făcute de mâini omenești. Eu am scris o carte întreagă despre același subiect, și încă sunt aici, printre frații mei. Mulțumesc mult.

Una dintre cele mai serioase slăbiciuni ale Raportului, după mine, este următoarea:

„Cartea [Păcatul Cetății] încearcă să creeze niște stări de culpă gratuită prin generalizarea anumitor slăbiciuni din istoria sau actualitatea adventistă.”

Stări de „culpă gratuită”? Doar îngerul bisericii Laodiceea era capabil să scrie o astfel de propoziție. Martorul Credincios acuză conducerea bisericii - și implicit biserica – de lucruri extrem de grave: „Ticălos, nenorocit, sărac, orb și

gol.” Adică fără credință, fără haina neprihănirii, fără discernământ spiritual de a înțelege situația, baricadat în templul Domnului, în timp ce Isus este lăsat afară de generații. Nu poate exista stare mai gravă decât aceasta. Iar Raportul ne spune că aici este vorba de inventarea unor stări de culpă gratuită.

Eu le spun fraților mei: Luați în serios sfatul Martorului Credincios, și astfel scăpați de orice culpe, gratuite sau nu, venind din partea laicilor neșcoliți și controversați. Încercând să dregeți busuiocul cu istorie denominațională „botezată,” produsă de pana mincinoasă a cărturarilor, puteți scăpa de „culpele gratuite” create de laici neșcoliți, dar nu veți scăpa niciodată de evaluarea Martorului Credincios.

Conducătorii noștri din Germania și Austria, în timpul regimului nazist, erau la fel de convinși că procedează corect, deși anumiți laici neșcoliți le spuneau că greșesc. La 60 de ani de atunci, vine o generație de conducători adventiști din Germania și Austria și recunoaște că înaintașii lor au procedat greșit. Au cerut iertare în numele acelor frați, dezințându-se astfel de faptele lor. Se pare că pocăința colectivă nu este chiar atât de inutilă sau imposibilă pe cât pretinde îngerul bisericii Laodicea.

În timpul ședințelor de studiu, deseori am sesizat un discomfort al „îngerului” bisericii, ori de câte ori ajungeam la pasaje din carte în care se făcea referire la experiențele trecutului. Frații nu păreau dispuși să creadă că și noi putem repeta istoria, și că putem merge pe un drum greșit, la fel ca înaintașii noștri.

Ca să destindă puțin atmosfera în astfel de momente, fratele Orban ne-a povestit un dialog interesant. S-a întâlnit undeva în zona Universității cu fratele Faluvegy, care l-a întrebat unde merge. A răspuns că este în căutarea unui dicționar de greacă, la care fratele Faluvegy a spus: „Nu-ți mai bate capul, cărturarii din trecut știau și greacă, și aramaică, și tot L-au răstignit pe Hristos.”

O altă bizarerie a Raportului îi slăbește respectabilitatea. El spune că autorii lui au apreciere pentru ideile fraților Wieland, Short, Sequeira (împrumutate de mine din cărțile lor), dar ele trebuie tratate cu spiritul berean, ca și cartea Păcatul Cetății.

Sunt într-un tot de acord că orice poziție teologică (sau „poetică,” așa cum este considerată cea din Păcatul Cetății) trebuie tratată cu splendidul spirit berean. Numai că bereenii, ca să poată evalua adevărul, mai întâi ascultau cu atenție acel adevăr. La noi funcționează spiritul românesc.

La noi, mai întâi se evaluează o poziție și apoi... nu mai contează ce spune autorul. Există comunități în care pastorul a combătut violent întreaga carte fără măcar să vadă cum arată coperta, și aceasta înainte ca Raportul profesorilor noștri să fie publicat sau măcar conceput.

Conferința Muntenia știe că împotriva cărții mele au fost aduse grave acuzații de erezie. Pastorii ei au primit fiecare un material în care un autor anonim declama furios că el cunoaște filosofia New Age, pe care a găsit-o și în Păcatul

Cetății. Așa ceva Raportul nu a descoperit. Din contră, se apreciază curățirea templului inimii și se recunoaște că locuirea Duhului Sfânt în el a fost scopul cel veșnic al lui Dumnezeu.

Acest material, numit „Calea Yoga și Păcatul Cetății,” a fost citit de la amvoanele multor comunități, deși el nu purta nicio semnătură. Așa se face că membrii noștri nu pot manifesta spiritul berean, deoarece le lipsește poziția mea, cartea fiind interzisă în comunitățile noastre. Nu le rămâne decât spiritul românesc.

Și Raportul continuă:

„Să ne ferească Dumnezeu de acea lumină nouă care o întunecă pe cea veche. Ne trebuie o cercetare proprie, un studiu personal, o religie personală, fără a ajunge totuși la o teologie personală și la o biserică personală.”

Bun, și cum faci asta?

Dacă omul cercetează personal, și ajunge la opinii personale, cum îl faci să adere la o teologie colectivă? Prin decrete, concilii și bule? Prin rapoarte și indicații prețioase? Oamenii obțin o teologie colectivă și o biserică colectivă atunci când ei personal descoperă adevărul, și aderă la el pe bază individuală. Când oamenii aderă la o teologie colectivă și se alătură unei biserici deja existente fără ca ei să dețină acea teologie din studiu personal, acea biserică și teologie nu au viitor.

Eu constat că în marile crize teologice, de câte ori Dumnezeu a trimis lumină nouă, totdeauna cercetătorii au ajuns la o teologie personală, adică una pe care biserica lor nu o percepușe așa până atunci. În acest sens, nouă. Și, de cele mai multe ori, au ajuns și la o biserică personală.

Când „li s-a deschis mintea să înțeleagă Scripturile,” și au alcătuit secta numită „Calea,” ucenicii au ajuns la o teologie personală și la o biserică personală. Nu cred că au greșit făcând așa.

Când i-a fulgerat prin minte că „cel neprihănit va trăi prin credință,” Martin Luther s-a apucat de studiu în disperare, și a ajuns la o teologie personală și la o biserică personală. Nu cred că a greșit făcând așa.

Când urmașii lui William Miller s-au întors la cercetarea personală a Scripturilor, după dezamăgirea din 1844, au ajuns și ei la o teologie personală și la o biserică personală. Nu cred că au greșit. Dacă nu se întâmpla așa, frații noștri din Comitetul de Studiu erau acum buni preoți sau profesori ortodocși, îmbiindu-ne să pupăm moaștele sfintei Parascheva și să luăm lumină și apă sfințită de la ei.

Raportul se încheie cu un apel de suflet:

„Sfătuim din inimă pe toți cei ce iubesc adevărul să nu uzeze de această scriere (sau de altele asemănătoare) ca sursă de doctrină și predicare. Totodată ne exprimăm speranța și dorința fierbinte ca autorul cărții să-și revizuiască afirmațiile (așa cum ne-a promis!) și să-și închine toate talentele slujirii adevărului și mântuirii semenilor.”

Acest apel final este forma elegantă, diplomatică și modernă de a declara o carte anatema fără să pari obscurantist. Nu mai poți spune oamenilor, în vremea noastră, că biserica le interzice să citească o carte. Dacă Păcatul Cetății nu trebuie folosită ca sursă de doctrină și predicare, atunci la ce ar sluji? Ca sursă de literatură clandestină?

Cam aceasta este istoria Comitetului de Studiu privind cartea Păcatul Cetății. Cartea continuă să rămână în ilegalitate, deși unii frați încep deja să-și dea seama că subiectele abordate în ea vor trebui curând recuperate și analizate cu seriozitate, dacă dorim să supraviețuim în fața valului uriaș al teologiei reformaționiste care va spulbera sanctuarul adventist.

Este adevărat, Păcatul Cetății a fost o slabă încercare de a recupera solia 1888 și de a o prezenta în lumina sanctuarului. Ca orice început, are naivitățile și stângăciile lui. Între timp, lumina a crescut și multe alte bijuterii au fost dezgropate din minele adevărului adventist, precum aceasta: „Dumnezeu urmărește să facă din biserica Sa continuarea întrupării lui Hristos” (The EGW 1888 Materials, 1709).

Când privim realitatea cu un ochi critic, nu putem evita concluzia că biserica nu a fost încă făcută „continuarea întrupării lui Hristos,” ceea ce spune totul despre eșecul nostru chiar la subiectul ce constituie „temelia și stâlpul central al credinței noastre.”

Astăzi, la aproape 15 ani de atunci, deși lumina a crescut incredibil la acest subiect, temele principale enunțate în Păcatul Cetății rămân neschimbate, ancorate în statornica și coerenta noastră doctrină despre sanctuar. Chemarea la Nunta Mielului rămâne încă cea mai serioasă provocare pentru generația prezentă a bisericii lui Hristos. Să continuăm persecutarea servitorilor care aduc invitațiile la Nuntă se va dovedi cea mai neinspirată soluție pentru pacea și unitatea bisericii.

Închei și eu cu salutul Raportului, dar în sens opus: Dumnezeu să aibă milă de poporul Său!
